

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA
DĖL SEIMO NUTARIMO „DĖL 2020 METŲ PASKELBIMO VAIKŲ
EMOCINĖS GEROVĖS METAIS“ PROJEKTO
(TAP-19-1946); TAIS NR. 19-13567)

Nr.

Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: pagerinti vaikų psichikos sutrikimų prevenciją, ankstyvąją intervenciją, paskelbiant 2020 metus vaikų emocinės gerovės metais.

Dabartinė situacija: teisiniai santykiai, susiję su vaiko emocinės ir fizinės gerovės užtikrinimu, apsauga nuo smurto, patyčių ir kitų neigiamų socialinių, emocinių ir ekonominių reiškinių yra apibrėžti Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijoje, Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme, Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Vaiko gerovės 2019-2021 metų veiksmų plane, Švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

Vaiko emocinei gerovei kyla daug iššūkių:

- 13 proc. mokyklinio amžiaus vaikų ir paauglių turi emocinių ir elgesio sutrikimų;
- 16,4 proc. penkiolikmečių patyrė patyčias;
- 65 proc. vaikų nurodė, jog yra per daug apkrauti mokykloje ir jiems nepakanka laiko laisvalaikio užsiėmimams ir hobiams;
- 1-2 kartus gyvenime *narkotines medžiagas vartojusių paauglių yra apie 19,2 proc.*;
- 1-2 kartus gyvenime *alkoholinius gėrimus vartojo 87 proc. paauglių*;
- 1 iš 4 vaikų neturi draugų ar pažįstamų, su kuriais galėtų leisti laisvalaikį;
- 2018 m. *nusižudė dešimt 15-17 m. vaikų*;
- trūksta 585 psichologų etatų bendrojo ugdymo įstaigose;
- 2018 m. nusikalstamų veikų, kurių padarymu įtariamai (kaltinami) nepilnamečiai, buvo 2172 atvejai, iš jų - 267 sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai, 7 nepilnamečių įvykdyti nužudymai.

Projekto esmė/nauda: siūloma, kad Seimas savo nutarimu *2020 metus paskelbtų Vaikų emocinės gerovės metais ir pavestų Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai iki 2020 m. kovo 1 d. patvirtinti Vaikų emocinės gerovės stiprinimo veiksmų planą*, kuriame numatoma aprėpti šias kryptis:

- Psichologinės pagalbos prieinamumas mokyklose (švietimo pagalba).
- Moksleivių ir pedagogų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas.
- Psichologinių problemų, krizių ir psichikos sutrikimų ankstyvasis atpažinimas ir pagalba bendrojo ir neformalaus ugdymo įstaigose.
- Tėvystės įgūdžių ugdymas.
- Pagalbos formų, užimtumo ir neformalaus ugdymo plėtra vaikams, kuriems būdingi elgesio iššūkiai.
- Saugaus interneto vartojimo skatinimas.

Skyrus didesnę dėmesį vaikų psichikos sutrikimų prevencijai ir ankstyvajai intervencijai, sumažės patyčios, vaikai jausis laimingesni ir emociškai stabilesni, o tai turės įtakos socialiniams ir emociniams sunkums įveikti vaikui užaugus.

Atitiktis Vyriausybės programai: susiję su Vyriausybės programoje numatytais siekais užtikrinti kompetentingą ir veiksmingą pagalbą vaikui ir šeimai, didinti psichologinės pagalbos veiksmingumą, deramą dėmesį skirti itin paplitusio reiškinio – patyčių – prevencijai, stiprinti

pasirengimo tėvystei priemonės, vykdyti efektyvią savižudybių prevencijos ir pagalbos į jas linkusiems asmenims politiką, plėtoti veiksmingą ligų prevenciją, ankstyvąją diagnostiką, įgyvendinti aktyvią kovos su žalingais įpročiais programą, skatinti sveikos gyvensenos ugdymo diegimą į ugdymo programas, remti mokinių, mokyklų bendruomenių veiklą ir iniciatyvas, kreipiančias į visuomeninę ir pilietinę veiklą, emocinį ugdymą.

Derinimas: projektas darbo tvarka suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. 8 706 63 813, el. p. aurelija.urboniene@lr.lt